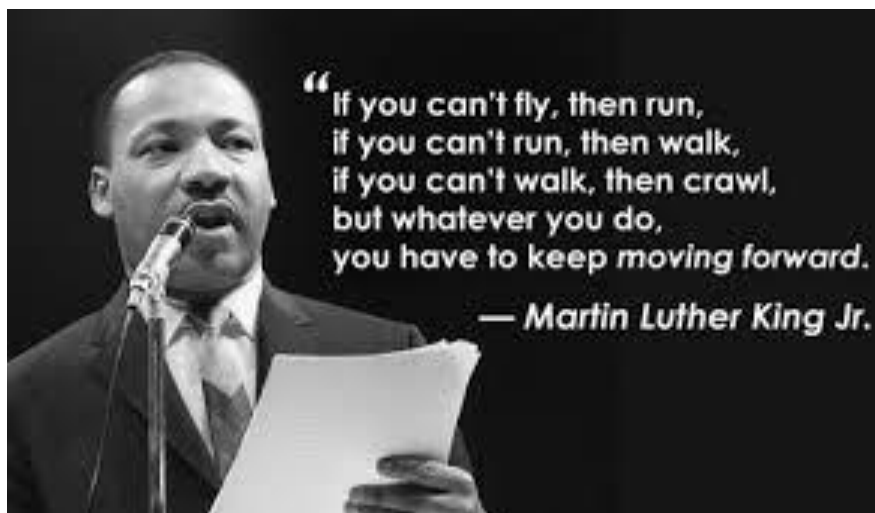

Onze visie op zorg

Volgens het Vademecum Zorg van het katholiek basisonderwijs (2012) en het M-decreet (2015)

ZORGBREED WERKEN OP ONZE SCHOOL

Onder zorgbreed werken verstaan we de zorg die iedere leerkracht besteedt om met kwaliteitsonderwijs optimale ontwikkelingskansen te bieden aan alle leerlingen.

De leerkracht tracht zijn klas uit te bouwen tot een krachtige leeromgeving, waarin elk kind, ongeacht zijn leervermogen, eigenheid, voorkennis, sociale situatie of afkomst welkom is. Dat betekent dat elke leerkracht zich probeert te krijgen op de ontwikkeling van zijn leerlingen om hen vervolgens gericht te helpen en te geven wat ze nodig hebben.

Wanneer een **zorgbrede aanpak** in de klas niet volstaat, dienen we onze **zorg te verbreden**. Bij die kinderen waar de ontwikkeling anders verloopt dan normaal (trager, sneller) en bij de leerlingen die dreigen kansen te missen, is verhoogde zorg noodzakelijk.

Een zorgverbredende aanpak is overigens geen éénpersoonszaak, maar een zorg voor het hele team, met de leerkracht als spilfiguur die zich voortdurend professionaliseert.

Wij als team vinden het belangrijk om de ouders van bij het begin mee te nemen in het verhaal.

Invulling van de zorguren

De zorgcoördinator en zorgleerkrachten zijn het aanspreekpunt voor zowel leerlingen als leerkrachten, ouders, externe hulpverleners en deskundigen.

Ze organiseren wekelijks overleg waarop de pedagogisch-didactische knelpunten besproken worden. De zorgcoördinator is de rechtstreekse contactpersoon met het CLB en externe hulpverleners.

Het gebruik van het leerlingvolgsysteem in de school (IOmniwize en IKlik) verhoogt en waarborgt de samenhang doorheen de basisschool.

Samen school maken

De ouders als partners

De ouders zijn in de opvoeding van hun kinderen de eerste partner van de leerkrachten. Ouders moeten in elke fase van het zorgcontinuüm steeds met hun zorgen op school terecht kunnen. Voor een zorgzame begeleiding van kinderen is de school aangewezen op een goede samenwerking met ouders.

We betrekken de ouders bij de stappen die op school gezet worden in de ontwikkeling van hun kind. Als er bezorgdheid is over het kind worden de ouders als volwaardige gesprekspartners uitgenodigd en gehoord: zij hebben inspraak bij het bepalen en bijsturen van zorginitiatieven.

We geven een opsomming van hoe onze school werkt aan communicatie en informatiedoorstroming : inschrijvingsdag voor nieuwe kleuters, informatieavonden, individuele oudercontacten, informele gesprekken, heen- en weerschriftjes bij kleuters / agenda's van de leerlingen, zorgschrift voor kleuters met extrazorg ,info-brochure, website van de school, maandplanning, hulpcheques (vrijwillige ouders volgens interesse), ...

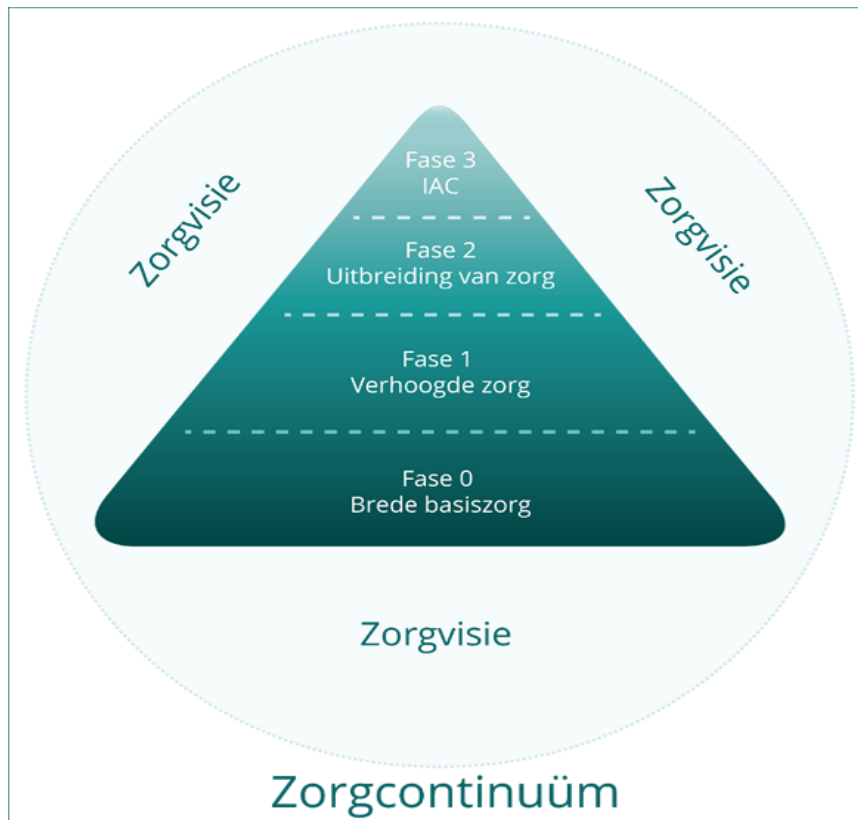
Takenpakket zorgteam

zorgco	kleuterzorg	directie
<p><u>Schoolniveau</u> <u>Brede basiszorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zorgbeleid: opstellen van jaarplanning, zorgoverleg kerngroep, leerkrachten, directie ▪ brugfunctie met CLB en andere externe diensten (reva, logo, kine...) ▪ agenda en organisatie zorgteam ▪ deelnemen aan kerngroep zorg, CEL ▪ voorbereiden van het item zorg voor de PV in samenspraak met directie ▪ professionalisering via nascholing, overleg en intervisie ▪ taalbeleid: professionalisering: volgen sessies Huis van het Nederlands ▪ taalbeleid: werken met kerngroep aan taalbeleid: 	<p><u>Schoolniveau</u> <u>Brede basiszorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zorgbeleid: opstellen van jaarplanning, zorgoverleg kerngroep, leerkrachten, directie ▪ deelnemen aan kerngroep zorg ▪ overleg betreffende het item zorg voor de PV in samen met kerngroep en directie ▪ professionalisering via nascholing, overleg en intervisie ▪ taalbeleid: werken met kerngroep ▪ taalbeleid: uitschrijven van taalafspraken voor leerlingen, naar ouders, koelkastfiche 	<p><u>Schoolniveau</u> <u>Brede basiszorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ deelnemen aan kerngroep zorg: opmaken agenda met zorgco en juf kleuterzorg ▪ deelnemen aan overleg zorgteam ▪ zorg item op personeel uitwerken samen met zorgco

<ul style="list-style-type: none"> uitschrijven van taalafspraken voor leerlingen, naar ouders, koelkastfiche zorgadministratie: verwerken, bewaken, opvolgen en gegevens in leerling dossiers in I-Omniwize 	<ul style="list-style-type: none"> zorgadministratie: verwerken, bewaken, opvolgen en gegevens in leerling dossiers in IK- Klik 	
<p>Verhoogde zorg</p> <ul style="list-style-type: none"> zorgoverleg met directie en leerkracht kleuterzorg werken aan integratie en doorstroming 	<ul style="list-style-type: none"> zorgoverleg met directie en leerkracht kleuterzorg werken aan integratie en doorstroming 	
<p>Uitgebreide zorg</p> <ul style="list-style-type: none"> Lkr. ondersteunen bij uitschrijven Handelingsplan. MDO organiseren Verslagen maken van zorgoverleg en zorg 		
<p>Leerkrachtniveau Brede basiszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> organiseren en opvolgen van MDO's, handelingsplannen mee opstellen op vraag aanwezig zijn en ondersteunen op oudercontacten samen nadenken over specifieke zorgvragen helpen bij het coachen van (zorg) juffen 	<p>Leerkrachtniveau Brede basiszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> overleg zorg/ titu om beginsituatie en fase 0 en 1 uit te werken kleuterzorg in de klas ondersteunen bij klasorganisatie bij niveau overschrijdend werken hulp bij afname kleutertesten coachen van kleuterleidsters in differentiatie ondersteunen en uitwerken in materiaal bij differentiatie uitwerken stappenplannen remediëring 	<p>Leerkrachtniveau Brede basiszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> in de mate van het mogelijke aanwezig op MDO's coachen van leerkrachten en zorgteam
<p>Leerlingniveau Brede basiszorg</p>	<p>kleuterniveau Brede basiszorg</p>	<p>Leerlingniveau Brede basiszorg</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ na MDO specifieke observaties, testen afnemen, afgesproken taken bv beloningssystemen, NO - BLAME aanpak 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ begeleiden van kleuters met extra zorg vooral klasintern, waar nodig klasextern zowel individueel als in groep (homogeen, heterogeen) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ondersteunen in zorggesprekken individueel of op klasniveau ▪ opvolgen
<p><u>Verhoogde zorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ werken aan integratie en doorstroming 		
<p><u>Uitgebreide zorg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LIn. met socio-emotionele problemen, gedragsproblemen of een moeilijke thuissituatie mee opvolgen en eventueel begeleiden. 		
<p><u>Scholengemeenschap</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stuurgroep M-decreet ▪ overleg zorgco's en uitwisseling scholengemeenschap ▪ coachen en intervisie 	<p><u>Scholengemeenschap</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ overleg zorgco's en uitwisseling scholengemeenschap 	<p><u>Scholengemeenschap</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stuurgroep M-decreet met Sint-Franciscus Buo ▪ overleg zorgco's en uitwisseling scholengemeenschap ▪ coachen en intervisie

ZORGVERBREDING, de link naar het zorgcontinuüm

De vier zorgfases:

0. Zorg begint bij algemene preventie – **brede basiszorg** (De leerkracht)
1. Sommige leerlingen hebben nood aan **verhoogde zorg** (sticordi/redicodi maatregelen)
2. **Uitbreiding van zorg** voor enkele leerlingen (zorgplan voor deze leerling)
3. **Individueel aangepast curriculum** (school op maat)

Hoe onze school dit concreet wil realiseren, is hieronder uitgeschreven in een aantal aandachtspunten, gestoffeerd met een aantal voorbeelden:

Fase 0: brede basiszorg: algemene preventie

Wie doet? de leerkracht is de spilfiguur, de leerkracht doet er toe!

Wat? Differentiëren naar aanbod en materiaal

Voor wie? Voor alle leerlingen die het nodig hebben.

0.1. rekening houden met de verschillen tussen de kinderen

- het aanbod van de materialen, de activiteiten of de thema's aanpassen naargelang de interesse van de kinderen
- binnen hoeken- en/of contractwerk invoegen van taken op maat van het kind, binnen de mag-taken eigen keuzes bepalen naargelang hun interesse
- in kringgesprekken te kennen geven wat hun interesses zijn
- realistische en haalbare doelen te formuleren.
- ...

0.2. rekening houden met het eigen tempo, het eigen traject van elk kind

- leerlingen de tijd geven die ze nodig hebben om een activiteit af te werken
- er zijn allerhande materialen : rekenkaarten, fiches, tafelkaart, extra-oefeningen,... voor snellere en tragere leerlingen
- de 'moetjes en magjes' binnen contract- en/of hoekenwerk
- taken op maat van de leerling voorzien
- ...

0.3. de zelfstandigheid van elk kind ondersteunen

- kleuters oefenen zich dagelijks in zelfredzaamheid en worden hierbij gestimuleerd
- de zelfinstructiemethode 'beertjes van Meichenbaum' wordt geïntroduceerd en toegepast (zie ook figuren in wiskundemethode Tim en Tine).
- inlassen van verschillende werkvormen : partnerwerk, groepswerk en niveau-lezen.
- klasoverschrijdend werken : 3de kl. - 1ste lj. / 3de kl. - 3de graad, projectwerking,...
- leren leren en leren plannen van taken aanbieden

0.4. de totale persoon van het kind in het onderwijsaanbod betrekken zodat elk kind de kans krijgt om zijn eigen talenten te ontwikkelen

- het aanbod van activiteiten bij de kleuters bestrijkt een hele waaier van ontwikkelingsaspecten rond de totale persoonlijkheid van het kind.
- in ons opvoedingsproject hebben we aandacht voor de totale persoonlijkheid (hoofd, hart en handen)
- de persoonlijkheidsvorming komt aan bod in tal van verschillende lessen : sociale vaardigheden, lessen muzische vorming (beeld, muziek, ...), lessen godsdienst, waardenbeleving (kleuter).
- geloven in de groeimogelijkheden van elke leerling en de ontwikkeling van een positief zelfbeeld voorop stellen zodat het kind zich competent voelt.

0.5. specifieke aandacht besteden aan de ontwikkelingsgerichte voorbereiding van de oudste kleuters op de lagere school, de basisvoorbereiding van de zesdeklassers op het secundair onderwijs

- activiteiten inlassen, waardoor de kleuterleidster de kans krijgt om o.a. de werkhouding te observeren en vaardigheden extra in te oefenen : vb. Schrijfdans vanaf de peuterklas,
- in het 2de trimester wordt gewerkt met het CLB-werkboekje 'op stap naar...'
- er wordt aandacht besteed aan het 'leren leren' in de bovenbouw. (leergebied overstijgende eindtermen).

0.6.voldoende aandacht besteden aan de positieve ingesteldheid, dit houdt o.a. in : motivatie, nieuwsgierigheid, geborgenheid, veiligheid, gezondheid, een positief zelfbeeld

- de leerkrachten werken dagelijks aan het positieve zelfbeeld van de leerlingen door aan te moedigen en te belonen (positieve bewoordingen).
- de leidster heeft speciale aandacht voor het welbevinden in de onthaalgesprekken
- in de kringgesprekken peilt de leerkracht naar de manier hoe lln. zichzelf, hun omgeving en hun wereldbeeld zien en ervaren.
- de motivatie van leerlingen te verhogen via verschillende werkvormen.

0.7.handelen vanuit een ontmoetende leerkrachtenstijl. Dit houdt o.a. in :

- kinderen respecteren en waarderen in hun eigenheid, actief luisteren en kijken naar kinderen
- kinderen zichzelf laten zijn, als leerkracht ook echt zijn, een responsieve houding aannemen,...
 - de leerkracht heeft oog voor wat er leeft bij de leerlingen, hun ervaringswereld
 - de leerkracht zorgt dat hij/zij bereikbaar is voor de leerlingen.
 - leerlingen kunnen discreet problemen aankaarten (anti-pestbus op school), via leerlingenraad, kringgesprekken of klasforum.
 - ...

0.8.van elk kind het beste verwachten door ieder kind als bekwaam te beschouwen; positieve bewoordingen te gebruiken bij het beschrijven van het kind en etiketten en stereotypen te vermijden

- in het volgdoosier worden naast tekorten ook de positieve eigenschappen en talenten van de kdn. genoteerd.
- tijdens MDO's en informele gesprekken tussen leerkrachten, vermijden we om te vlug etiketten te plakken.
- de leerkracht wil professioneel werken en tracht vooroordelen te vermijden
- de leerkracht doet aan professionalisering door navormingen te volgen extern of intern op studiedagen en personeelsvergaderingen.

0.9. waardering op te brengen voor de eigen culturele en sociale achtergrond van kinderen

- aandacht voor de verschillen en de veranderingen in de thuissituatie van de kinderen
- tijdens kringgesprekken rond sociale vaardigheden wordt ingegaan op het unieke van elk mens en het anders-zijn
- kinderen met een andere sociale en/of culturele achtergrond vertellen hun ervaringen tijdens de lessen W.O., godsdienst, ...
- ...

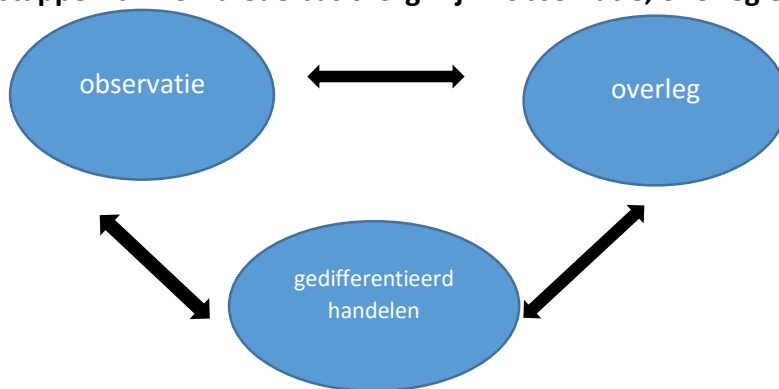
0.10.zorgen voor een krachtige leeromgeving voor elk kind (vb. door differentiatie, keuzemomenten, duidelijke structuur, positieve verwachtingen, aangepaste materialen, aangename sfeer, nadruk op succeservaringen, hulp en inspraak van ouders, inspraak van kinderen,...)

- goed contact tussen school en thuis via heen- en weerschriftje, agenda, attituderapport,...
- duidelijke leefregels in de klas waarbij de inspraak van de leerlingen belangrijk is
- inspraak van kinderen is een geschikt middel om de samenleving op school beter te maken via de leerlingenraad op onze school en Mos-werking

0.11. goed observeren om het kind beter te leren kennen, duidelijke rapportering naar de ouders met aandacht voor de totale persoon van het kind

- leerlingbevraging naar welbevinden en betrokkenheid vanaf bovenbouw via enquête
- observatielijsten naar welbevinden, betrokkenheid en competenties bij de kleuters en leerlingen lager
- interventies worden gezocht om de ontwikkeling verder te stimuleren (MDO, ouders, CLB).
- vaststellingen (observaties) en acties worden bijgehouden in het individueel dossier (I Omniwize en I Klik).
- het rapport is zo opgesteld dat het een evaluatie is van het totale kind.
- toetsen worden meegegeven zodat ouders zich een beeld vormen over : inhoud, moeilijkheidsgraad en resultaat van de toets
- klastoetsen, methodetoetsen, LVS Wiskunde, Cito-testen K2 en K3, SALTO – taaltest (1ste leerjaar)

De 3 belangrijkste stappen binnen brede basiszorg zijn : observatie, overleg en een gerichte aanpak of differentiatie.

1. Goede observatie

- Kinderen die aanleiding geven tot enige bezorgdheid dienen systematisch te worden gevolgd.
- De klastitularissen zijn verantwoordelijk voor de afname en verwerking van de observatie-instrumenten. -
- Zij worden hierin bijgestaan door de zorgcoördinator.

2. Overleg

- Observeren en meten alleen is natuurlijk niet voldoende. Deze observatie en testen dienen goed geanalyseerd en besproken te worden om vanuit de beginsituatie de beste hulp te bieden aan elk kind. Binnen onze school bestaan er verschillende overleggroepen: CLB – leerkracht – directie- zorgcoördinator - externen.

3. Gerichte aanpak (differentiatie)

- Na de observatie en de analyse van de meetresultaten komt het belangrijkste : hoe pakken we het aan zodat het kind vooruit gaat en er leerwinst uit haalt? Welke zijn de stappen die we zullen ondernemen? Welke basisdoelen willen we met het kind bereiken? Welke middelen (materialen/ werkvormen/ know-how) hebben we hiervoor ter beschikking?

Fase 1: verhoogde zorg

Wie doet? Extra zorg door de leerkracht én de zorgleerkracht, ondersteund door zorgcoördinator

Wat? Een zorgplan wordt opgesteld. ReDiCoDI- maatregelen worden ingevoerd. Een vorderingsfiche wordt bijgehouden (leerkracht en zorgleerkracht)

Voor wie? voor leerlingen die nood hebben aan meer dan wat het basisaanbod biedt.

- 1.1. Voor een aantal kinderen zal de brede basiszorg niet volstaan. Die leerlingen hebben behoefte aan een (nog) meer **gerichte individuele aanpak** en aan een combinatie **van Remediërende , Differentiërende en Compenserende maatregelen**.
- 1.2. Bij de overstap naar fase 1 blijven **de maatregelen uit fase 0** gelden.
- 1.3. Vanuit de **observatiegegevens en het analyseren** hiervan, worden aanpassingen naargelang de onderwijsbehoeften, ingevoerd.
- 1.4. Het **gezamenlijk overleg** (tussentijds MDO en MDO) van klasleraar, zorgcoördinator, eventueel CLB-medewerker en directeur brengt de moeilijkheden in kaart en de ouders worden hiervan op de hoogte gebracht. Zij ontvangen het zorgplan voor hun kind.
- 1.5. Er zal getracht worden om met '**op maat**'- **interventies** de leerling verder te begeleiden en te remediëren. De leerkracht zal zoeken naar **gerichtere interventies** die aansluiten bij het huidig ontwikkelingsniveau van de leerling.
- 1.6. In het **zorgplan** voor de leerlingen met een diagnose wordt een remediëringstraject uitgestippeld.
- 1.7. Sommige interventies kunnen **klasintern**, andere zullen **klasextern** worden georganiseerd.
- 1.8. In de lagere school kan **remediëring en/of verlengde instructie** worden toegepast. Extra remediëring- of uitbreidingsmateriaal wordt voorzien.
- 1.9. **Advies getuigschrift/ klassenraad**: in juni zal het zorgteam het advies bepalen bij de rapporten en zal er in de BASO-fiche voor de zesdeklassers staan welke redelijke aanpassingen hij/zij kreeg.

Fase 2: uitbreiding van zorg

Wie doet? externen (logo, kiné, REVA, GON , CLB, zorgcoördinator)

Wat? verder gericht onderzoeken via Handelingsgerichte Diagnostiek

Voor wie? voor alle leerlingen voor wie verhoogde zorg niet het verwachte resultaat geeft, met of zonder diagnose.

2.1. Leren is altijd een samenspel tussen de mogelijkheden van het kind en het aanbod vanuit **een krachtige leeromgeving**. Het aanbod van de omgeving kan sterk variëren. De leeromgeving dient krachtiger, intensiever en gericht gemaakt worden voor deze leerling.

2.2. Het MDO verloopt nu steeds **samen met de CLB-medewerker**, die advies geeft over het verfijnen, verdiepen, of uitbreiden van differentiatie en de REDICODI-maatregelen in functie van de problematiek van de individuele leerling en de opstart van een handelingsgericht diagnostisch onderzoek

2.3 Leerkracht, zorgcoördinator, CLB-medewerker en directeur doen beroep op **externen** (logopedist, artsen, revalidatiecentra,...) en ouders. Alle betrokkenen informeren elkaar over het kind en gaan **ruimer kijken** dan alleen maar het probleemgebied zelf.

2.4. De **diagnose van een leer- ontwikkelings- of gedragsstoornis** is zeker geen taak van de school . We werken hiervoor constructief samen met externe diensten.

2.5. Het CLB staat in voor de **handelingsgerichte diagnose** De school krijgt op deze manier op de maatregelen die nodig zijn en de daarbij horende doelgerichte didactiek.

2.6. Na het **handelingsgericht onderzoekstraject** wordt de individuele begeleiding op maat van de leerling aangepast. Samen met de ouders en het CLB worden de REDICODI- maatregelen geconcretiseerd.

2.7. De hulp voor de leerling op onze school breidt zich uit met **GON- ondersteuning** (Geïntegreerd Onderwijs) en **REVA** (Revalidatietherapie- ondersteuning op verschillende domeinen)

2.8. **Getuigschrift - attest/ vervroegde overstap naar 1B- zittenblijven/ schoolloopbaanversnelling** wordt soms overwogen. Er wordt ook toekomstgericht gekeken in het belang van deze leerling.

Fase 3: Individuele aanpassingen in het Curriculum

Voor een aantal kinderen zal de zorg op onze school echter nog ontoereikend zijn omwille van zeer specifieke onderwijsbehoeften.

- 3.1. Het CLB maakt een verslag op voor deze leerling, dat toegang geeft tot een IAC (Individuele Aanpassingen Curriculum).
- 3.2. De school zal samen met de ouders en het CLB op zoek gaan naar gepaste onderwijsoplossingen Dit kan inhouden dat de leerling een IAC volgt op onze school of dat er samen gezocht wordt naar een school voor buitengewoon onderwijs.
- 3.3. Indien de leerling een IAC volgt op onze school, wordt dit IAC in concrete acties omschreven en op regelmatige basis geëvalueerd.

Concreet voor 2015-2016

- Het M-decreet zal worden besproken:
met het zocoteam op het overleg van de SG
met zocoteam op studiedag 18 november - met CLB- medewerkers van Asse en pedagogische begeleider.
voor het leerkrachtenteam op de personeelsvergadering van 12 november 2015 (fase 0 en 1: brede basiszorg en verhoogde zorg op onze school)
- Zorgvisie herschrijven volgens M-decreet (zorgco en directie met CLB-medewerkster) in oktober/ november 2015.
- Fiches op elke niveau van de verschillende fases (brede basiszorg, verhoogde en uitgebreide zorg en Individuele Aanpassingen in het Curriculum) worden opgesteld en gebruikt vanaf het 2de trimester. Aanpassingen en wijzigingen gebeuren voor het invoegen in I Omniwize (september 2016).

KleuterVolgSysteem (KVS) en LeerlingVolgSysteem (LVS)

Het doel van ons KVS en LVS is 'kinderen optimale kansen bieden door afstemmen van het onderwijsaanbod' of 'het ontwikkelingspotentieel van kinderen aan te spreken'.

Het KVS en LVS bestaat uit vier stappen om dit doel te realiseren:

1. **Preventie:** signaleren en klasscreening
2. **Analyseren:** individuele observatie en analyse
3. **Handelen:** afbakenen van werkpunten
4. **Checken:** voldoende rendement met de ondernomen acties toetsen
5. **Evalueren**

Wat komt er jaarlijks in het KVS?

1. **Resultaten kleutertesten:** per leerling
Cito 2de kleuterklas midden
Cito 3de kleuterklas begin en midden voor taal en ordenen
voor de ganse klas:
3de kleuterklas: klasoverzicht Cito
2. **Objectieve observaties:**
Elke kleuterleidster vult twee keer per schooljaar de observatiefiche per kleuter in.
Dit gebeurt aanvankelijk op papier (2015-2016) later digitaal via I-Klik.
De school beschikt over individuele observatiebladen: peuterklas, 1ste – 2de en 3de kleuterklas
3. **Overzichtslijst op klasniveau/ klasbeeld**
4. **Oudercontacten:** voorbereiding door de leerkracht, aanvulling na het oudercontact, alle tussentijdse meldingen van de ouders (informele gesprekken).
5. **Vorbereiding MDO (leerkracht) en de gemaakte afspraken en acties (zorgleerkracht)noteren**
6. **Opvolgen en bijsturen van acties**

Wat komt er jaarlijks in het LVS?

1. **Resultaten genormeerde testen**
VCLB wiskunde begin en midden schooljaar
Taal: controledictee Tijd voor Taal (5x per schooljaar.
Leesniveaus – klassikaal / individueel
Salto taalscreening in 1ste leerjaar
2. **Resultaat screening welbevinden en betrokkenheid**
Onderbouw: door de leerlingen 2x per schooljaar (okt/nov en maart/april)
Bovenbouw: digitale bevraging welbevinden en betrokkenheid
3. **Oudercontacten:** voorbereiding door de leerkracht, aanvulling na het oudercontact, alle tussentijdse meldingen van de ouders (informele gesprekken).
4. **Vorbereiding MDO (leerkracht) en de gemaakte afspraken en acties (zorgleerkracht)noteren**
5. **Opvolgen en bijsturen van acties**

Info kijkwijzer welbevinden – betrokkenheid en competenties

In bijlage

- Deze kijkwijzer kan hulp bieden bij het evalueren van het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuter. Alle gegevens worden ingevoerd in I-Klik.
- De kleuterleidster maakt tijd om kleuters gericht te observeren (november en januari/februari) in verschillende situaties (geleide activiteiten en vrij spelmoment).